

Warszawa, dn. 29 marzec 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr hab. Andrzej ZOLL

RPO-480974-VII/04/4.1

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Pan
Andrzej Kalwas
Minister Sprawiedliwości
- Prokurator Generalny
WARSZAWA

W wystąpieniu z dnia 17 sierpnia 2004 r. dot. postępowania z korespondencją urzędową tymczasowo aresztowanych zwróciłem się do Ministra Sprawiedliwości o spowodowanie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany treści art. 217a i art. 217b Kodeksu karnego wykonawczego (Kkw), która w sposób jednoznaczny określi, że:

- spod działania art. 217 a § 1 i 2 oraz art. 217 b § 2 Kkw wyłączona jest korespondencja tymczasowo aresztowanych z organami, o których mowa w art. 102 pkt 11 i art. 103 § 1 Kkw,
- korespondencja kierowana przez tymczasowo aresztowanych do wyżej wymienionych organów może podlegać nadzorowi sprawowanemu przez administrację aresztu śledczego w trybie określonym w art. 8 § 3 Kkw,
- administracja aresztu śledczego na żądanie organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, powiadamia go z jakimi organami tymczasowo aresztowany prowadzi korespondencję urzędową i z jaką datą nastąpiło jej wysłanie lub odbiór.

W uzasadnieniu tego wystąpienia stwierdziłem, że w praktyce przyjmuje się na podstawie art. 217a § 1 Kkw oraz w oparciu o wytyczne, jakie skierowano do sądów, prokuratur i aresztów śledczych z Ministerstwa Sprawiedliwości i od Dyrektora Generalnego SW, iż organ, do którego dyspozycji pozostaje tymczasowo aresztowany ma prawo do zatrzymania, cenzury lub nadzoru nad korespondencją tymczasowo aresztowanych z organami, o których mowa w art. 102 pkt 11 i art. 103 § 1 Kkw. W tym trybie organy prokuratury i sądy, jako organy, do których

dyspozycji pozostaje tymczasowo aresztowany otrzymywał całą jego korespondencję w celu zapoznania się z jej treścią lub innej ingerencji określonej w art. 217a § 1 Kkw, nawet jeżeli przekazywana była ona od (albo do) takich organów, jak sądy różnego szczebla, w tym Sąd Najwyższy, podmioty międzynarodowe, o których mowa w art. 103 § 1 Kkw, czy Rzecznik Praw Obywatelskich.

W udzielonej mi odpowiedzi z 16 września 2004 r. (l.dz. P.I. 427/907/04) Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości przyznał, że przepisy Kodeksu karnego wykonawczego w zakresie kontroli korespondencji osób skazanych i tymczasowo aresztowanych nie zezwalają na poddanie cenzurze korespondencji tymczasowo aresztowanego z organami, o których mowa w art. 102 pkt 111 i art. 103 § 1 Kkw. Przepisy dotyczące kontroli korespondencji skazanego pozbawionego wolności, na zasadzie art. 209 Kkw mają odpowiednie zastosowanie do korespondencji tymczasowo aresztowanego. Przepis art. 217a § 1 Kkw nie wprowadza więc innych rygorów kontroli korespondencji tymczasowo aresztowanego, niż w przypadku skazanego pozbawionego wolności, a jedynie wskazuje, że kontrola korespondencji, we wszystkich trzech przewidzianych formach, jest prowadzona przez organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje. Wymienione w art. 217a § 1 Kkw formy kontroli korespondencji, zestawione na zasadzie alternatywy łącznej, nie upoważniają do interpretacji, że korespondencja tymczasowo aresztowanego ma podlegać jednocześnie wszystkim tym formom, w szczególności nie wyłączają stosowania art. 102 pkt 11 i art. 103 Kkw, podobnie jak nie wyłączają stosowania art. 8 § 3 Kkw.

Według sformułowanej w piśmie oceny, sygnalizowane przypadki cenzurowania korespondencji skazanych pozbawionych wolności lub tymczasowo aresztowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich oraz przypadki opóźnienia w doręczeniu korespondencji, wynikające z wykonywania nadzoru nad tą korespondencją, wskazują raczej na niewłaściwe stosowanie przepisów niż na wadliwość obowiązujących zasad kontroli korespondencji skazanych pozbawionych wolności i tymczasowo aresztowanych. Sygnały te miały zostać wykorzystane do poprawienia praktyki w omawianym zakresie. Jednocześnie, mając na względzie występujące trudności interpretacyjne w obrębie art. 217a i 217b Kkw Pan Sekretarz Stanu zadeklarował, iż zostanie rozważona potrzeba poprawienia redakcji tych przepisów przy okazji najbliższych prac nad nowelizacją Kodeksu karnego wykonawczego.

Niestety, opisane powyżej stanowisko resortu sprawiedliwości w sprawie postępowania z korespondencją urzędową tymczasowo aresztowanych nie zostało rozpowszechnione w podległych mu sądach i prokuraturach. Do Biura Rzecznika

Praw Obywatelskich nadal wpływa za pośrednictwem tych organów korespondencja tymczasowo aresztowanych, na której odnotowano fakt ocenzurowania. Na tego rodzaju praktykę skarżą się również osoby tymczasowo aresztowane.

Dlatego uprzejmie proszę Pana Ministra o spowodowanie, aby do czasu stosownej zmiany przepisów art. 217a i 217b Kkw, którą w analizowanym tutaj zakresie uważam za potrzebną, Ministerstwo Sprawiedliwości poinformowało organa prokuratury i sądy o zajętych przez resort stanowiskach w sprawie postępowania z korespondencją urzędową tymczasowo aresztowanych.

/-/